

**Wáraga bi Páwulo eké zí 'yì ga
bi simi
Galatíya
ní
Ledre gi ro búkù bi Galatíya
ní**

Kápita 1-2, Galatíya ni kángá bi ndịshiní karaba ndólo a Táki ní. Simi Moko 'bi 'Yimikása e kápita 13-14, Páwulo e kí Baranába ukuní kóo bilámá ledre 'bi Kírésìto simi ngíti géyì gara bi 'bi Galatíya ní. Zí tǔ'dú 'yì e kóo nṅungu ledre 'bi Kírésìto. Simi sǐndí kadra máa bi kóo nées ní, zí ngíti géyì 'yì e kpì kóo óguyé 'dódo ngíti ledre kpì kídí 'yì 'bi Kírésìto idíní óto úndru lorù kí ondú 'bi Yúda e. Ndaá lá duṅ ledre máa wo nées wá, ya'dá e mbá, idíní útú nṅburu. Nées ní zí Páwulo úku ándá ledre zí 'yì ga bi 'bi Kírésìto nées kídí Lomo yomo 'yì e go mbá, ndaá 'bi ené 'yì ga bi ndịshiní lódú lorù 'bi ondú eyé e ní wá. Simi Moko 'bi 'Yimikása e 15, uku ledre zíye kídí nées go ledre bi 'yimikása ga bi 'bi Kírésìto simi Yerusaléma odóní go kenées ní.

Simi kápita 3-4, Páwulo otoyeme do bilámá misi'diné kídí utúasázé ezé óto Lomo zía ídine kí rokinyi kí ledre ga bi ndịsìzé méngì yée ní wá. Zía kpá úku ledre kídí azé ídì mbigí 'yì ga bi 'bi Lomo ní gi zí ledre ené bi nṅunguzé go ní cé káa zí Abarayáma bi mizefì bulúndu Yúda e ní. Zía kpá úku ngíti ledre simi kápita ga bi 5-6

ní kídí 'Dówú Lomo idí ndìsì ótoyéme zée gí ro zíze ndìsìzé úwú ledre 'bì Lomo kí ndìsì óto 'bú 'yì e.

¹ Maa Páwulo, mááyí 'yìmikása 'bì 'Buzé Lomo kpá 'bì Kírésìto Yésu 'yì yómo 'yì e. Roko'bù bì zíma ní Kírésìto Yésu kí 'Buzé Lomo bì uru Yésu ma'dáa gí simi umbu ní i'bíní ye ndaá 'bì ené 'yìma'dí e wá.

² Máéké ledre ba máa zíse, sée ga bì ñgúnḡusé ledre Kírésìto Yésu ásé do bì e mĩngúnḡcua simi káḡgá bì Galatíya ní. Lafúze ga bì ñḡḡḡuní kpá ledre Kírésìto Yésu go azé kéye yáa ní, i'bízé mandá kéye zíse íri kíngaya.

³ 'Buzé Lomo kí Kírésìto Yésu* Ngére† ezé idíní ndìsì sáká sée, gí ro zíse ndìsìsé bilámáse. ⁴ Ídísé ówo a bilámáne kídí 'Buzé Lomo yeme ledre née ne gí rozé. Zí Yésu úyuné gí ro lúyú ledre ezé gí ro zí Lomo yómo zée gí zí bisinyí ledre ga bì 'bì do sogo káḡgá ba. ⁵ Gí zí bilámá ledre née ní, idízé ndìsì mbófo Lomo kací kadra za mbá. Idí kenée.

Mbigí 'dódo ledre ni duú 'bì Kírésìto

⁶ Owú 'bì Babá e, éyì bì menḡí sée ní 'di? Lomo yeme ledre go zíse, gí zía bì oto 'búse go kíngaya zíse ñḡḡḡu ledre owú 'bì ené Kírésìto Yésu ní, menḡí káa be 'di, zíse óyó sogosé 'diya zí

* **1:3** 1:3 Kírésìto Yésu: Ini ledre gí simia kídí, 'yì bì Lomo gelé wo káa do Ngére ní. Yésu, ledre gí simi ìrì née kídí, ómo, 'yì yómo 'yì e. † **1:3** 1:3 Ngére: Ndólo bì Ngére ní, ni zí Lomo kpá zí Yésu gí zía niyí gbrenḡará mbá Lomo kpá Ngére e.

Lomo. Zíse ńgúnḡu ledre bi ńgára ndaá bilámá 'dódo ledre wá ní. ⁷ Máówo go kídí ngíti géyì 'yì 'bì Kírésìto oguní go zíse íri ndìsì sínyì dosé kí 'dódo ledre kpí gí ro bilámá ledre bi 'bì Kírésìto ní. ⁸ Mááyí kpá úku ándá a zíse, togú ngúruzé, togú mbú ngúru maláyika ogu ne 'dódo bilámá ledre kpí gí ro ledre 'bì Kírésìto bi 'dodozé zíse ní yá, 'yì máa née Lomo idí 'dēcì ngbanga roa bisinyíne. ⁹ Mááyí úku ándá a kídí togú 'yì ogu kí ngíti 'dódo ledre kpí gí zí wo bi 'dodozé zíse ní yá, 'yì máa née Lomo idí 'dēcì ngbanga roa bisinyíne.

¹⁰ Máílì amá 'dódo ledre lá gí ro zíse ídìse kí rokinyi wá. Lomo idí idí ne kí rokinyi gí zí 'dódo ledre amá. Idí máílì gí ro zí 'yì e mbófo máa gí ro zíma ídìma kí rokinyi yá, káa bi mándá ba 'yì moko 'bì Kírésìto wá.

Lomo gelé Páwulo

¹¹ Owú 'bì Babá e, ídìsé ówo a kídí bilámá ledre ga bi mándìsì 'dódo yéé zíse ba ní, ogu ené gí zí 'yìma'dí e wá. ¹² Ì, ni kenée 'yìma'dí i'bì ené ne, togú mbú 'yìma'dí 'dodo ne zíma ní wá. Kírésìto Yésù i'bì ne zíma simi bi kóo 'dodo roné zíma ní.

¹³ Úwúsé kóo go simi bi kóo Ngére Yésù 'dodo aka kóo roné zíma wá ní, mándìsì kóo méngì dujú ledre ga bi kací ondú ezé bi mingburoko 'yì ezé 'bì Yúda e 'dodoní yéé zíse ní. Gí zí kényì née ní, zíma kóo ndìsímá méngì 'yì ga bi ńgunḡuní ledre Yésù ní bisinyíne, kí ónzó ngíti géyì simi sīgìḡ zíma ídìma kpá nzíyímá gí ro úfu ngíti géyì. ¹⁴ Má'dí'bi kóo sílìma sokó ro ondú bi Lomo

i'bí zíze Yúda e ní rómo do 'bi eze sındíma e mbá. Máóto kóo sómú ledre amá mbá òwú 'dódo ledre bi kóo bulúnduzé e Yúda e 'dodoní yée zíze ní.

¹⁵ Simi ledre ga gére née mbá, ábuwá Lomo oto 'búma go kíngaya, yeme yí ené kóo ledre go gi ro zíma ídíma 'yí méngi moko ené 'dá'dá ndikioguní aka kóo máa do sogo káṅgá ba wá. Simi bi Lomo ili ¹⁶ 'dodo Owú 'bi ené Yésu zíma gi do bi zíma ndísimá 'dódo bilámá ledre 'bi Owú 'bi ené máa née zí kufú 'yí ga bi ndaní Yúda e wá ní, mándéré amá kóo zí ngíti géyí 'yí e gi ro zíye í'bí komokenzi 'bi moko máa née zíma wá. ¹⁷ Máinyí amá kóo kpá geré ndéré simi Yerusaléma ndéré 'dí'bi komokenzi moko máa née gi zí ngíti géyí 'yimikása ga bi niyí kóo kú simi Yerusaléma íri 'dá'dá gi zíma ní wá. Mándéré yí amá kóo geré simi káṅgá bi 'bi Árabí e ní. Nda girí, zíma ndá'balúgu romá simi Damásika.

¹⁸ Nda gi do kací simibi ota, zíma ñnyimá ndéréma lúru Pétero simi Yerusaléma, máméngi kóo zía íri sílì sokó doa ñnyí. ¹⁹ Ngíti 'yimikása bi kóo mándíki wo zí Pétero íri ní ni Yakóbo, bi lúndu Ngére Yésu ní. ²⁰ Máúku zise ba ma'díi ledre do komo Lomo ndaá ranga wá.

²¹ Nda gi simi Yerusaléma gi ore zíma ñnyimá ndéréma simi káṅgá 'bi 'yí ga bi Súriya kí yée ga bi Silísiya e ní. ²² Simi sındí kadra máa bi kóo née ní, 'yí 'bi Kírésito ga bi niyí simi Yúdaya ní, owoní aka eyé kóo máa wá. ²³ Ndísiní tí lá úwú ledre kídí, "O'do bi kóo ni okó ro 'yí ga bi 'bi

Yésu gi zía bi ñgunṅuní ledrea ní, oyólo'bó sómú ledre ené go, ñgunṅu ledre Yésu go, ndiṣi nda go cú ne 'dódo bilámá ledre 'bi Yésu zí 'yi e." ²⁴ Zíye mbófo Lomo kí mongú rokinyi gi zía máṅṅunṅu ledre Yésu go.

2

'Yimikása e ñgunṅuní ledre 'bi Páwulo

¹ Gi do kací simibi sokó doa eso (14), zíma kpá ndéré ándá romá simi Yerusaléma. Nderézé kí Baranába, mándóloutú Títo kpa do kacíma. ² Mándéré ándá romá íri née gbékpíe wá. Lomo yeme ne kídí máidí ndéré ótoyéme bilámá ledre ené bi mándiṣi 'dódo a zí kúfú 'yi ga bi ndaní Yúda e wá ní zí 'yi ga bi kí ledreyé owóowó, zí 'yi ga bi 'bi Kírésiṭo íri ní, gi zí moko ga bi kóo mámengi yée kí yée bi mááyí ndiṣi méngi yée ba kí ndéréye gbékpíe. Ndiṣizé kóo céré ze kí manda máa ga gére née simi bi mándiṣi ótoyéme ledre née zíye ní.

³ Abú Títo ndaá Yúda wá, utú ngbuṛu kací ondu ezé 'bi Yúda e wá, nda gi zía bi ñgunṅu ledre Kírésiṭo go ní, simi bi azé simi Yerusaléma íri ní, zí manda ga gére née kpá fú ówo wo káa do mbigí 'yi 'bi Kírésiṭo. ⁴ Nderézé simi Yerusaléma gi zía ngiti géyi 'yi ɾanga e ya yée niyi kpá 'dódo ledre 'bi Yésu. Iliní tí lá sínýiónzó moko 'bi Kírésiṭo bi do sílize ní gi ro zize ídize miódóze káa do owúkúlú 'bi lúyú ledre. ⁵ Abú niyi kí ledre eyé ga gére née kenée yá, indizé ezé mbílize zíye wá, gi zía ilizé zí bilámá

ledre 'bi Lomo bi ndișizé 'dódo a ní ndíki bi do mimbé'desé kíngaya.

⁶ Abú manda ga bi 'bi 'yi 'bi Kírésito ga gére née niyi kaci komo tú'dú 'yi e mingburokoyé yá, née ndaá 'bi ené mongú ledre zíma wá. Gi zía zée 'yima'dí e ledrezé ni kaci komo Lomo mbá owóowó. Ndaní kí yata ledre éși a simi ledre ga bi mándiși 'dódo yée ní wá. ⁷ Manda ga gére née owoní bú bilámáne kídí Lomo kasa máa ne 'dódo bilámá ledre ené zí kúfú 'yi ga bi ndaní Yúda e wá ní. Kpá káa zí bi kasa Pétero kí ledre máa née ndéré 'dódo a zí Yúda e ní. ⁸ Lomo bi kasa Pétero 'yimikása nderé 'dódo ledre ené zí Yúda e ní, ni kpá ne bikéři Lomo bi kasa máa káa do 'yimikása ndéré 'dódo ledre ené zí 'yi ga bi ndaní Yúda e wá ní.

⁹ Zí Pétero e kí Yakóbo e kpá kí Yiwáni e bi niyi kí ledreyé owóowó zí 'yi 'bi Kírésito ga bi simi Yerusaléma ní ídiye kí mongú rokinyi kize kí Baranába gi zía Lomo ifi bayi moko ené go zize kéye. Zize ndiși 'bi ezé 'dódo ledre zí kúfú 'yi ga bi ndaní Yúda e wá ní. Zí Pétero e kí Yakóbo e kí Yiwáni ndiși 'bi eyé 'dódo ledre zí Yúda e. ¹⁰ Odu owú ledre bi ukuní zize ní ni idizé sáká lafúze ga bi 'yi 'bi Kírésito ngára éyi ndaá zíye wá ní. Née kóo ledre bi mándiși gámá kie simi domá kaci kadra mbá ní.

Páwulo mada Pétero simi Ánatiyoko

¹¹ Simi bi kóo Pétero ogundiki máa simi Ánatiyoko ní, zíma kóo máda wo zaá o'buó'bu gi zía ndiși nda go méngi ledre ga bi utúasání wá ní. ¹² Simi bi kóo Yúda ga bi nguṅguní

ledre 'bi Kírésito oguní aka gi zí Yakóbo gi simi Yerusaléma wá ní, Pétero ndişiní aka kóo tí ánu kótrụ éyí kí kúfú 'yi ga bi ңuңguní ledre 'bi Kírésito utúní ngburu wá ní. Nda gi 'dá'ba, simi bi ngíti géyi Yúda ga bi niyi kí Yakóbo e simi Yerusaléma oguní ní, zí Pétero ásiné kí ánu kótrụ éyí kí 'yi ga bi ңuңguní ledre 'bi Kírésito utúní ngburu wá ní káa bi Yúda e ga gére née niyi sinyi iřiné ke. ¹³ Ngíti géyi Yúda ga bi ңuңguní ledre Kírésito go, simi bi lurúní Pétero kí méngi kéyi kenée ní, zíye kpá ásiyé kí ánu kótrụ éyí kí 'yi ga bi ңuңguní ledre 'bi Kírésito utúní ngburu wá ní. Zí Baranába kpá 'dí'bi ledre 'bi Pétero née, zí miméngi ledre eyé ndişí ídine kpí gi zí ledre ga bi ңuңguzé gi ro ndişí méngi yée ní.

¹⁴ Simi bi málúru miméngi ledre 'bi 'yi 'bi Kírésito ga gére née utúasá ené lolu kací bilámá ledre 'bi Kírésito ní wá gi zí miméngi ledre 'bi Pétero ní, zíma ñnyimá máda Pétero do komoyé o'buó'bu kídí, “Pétero, née kenée lará ledre 'di? Abú áyí Yúda yá, méngi lolu ondú bi 'bi Yúda e wá ní, sara íli nda gága 'yi máa yée ga bi kúfúye ndaní Yúda e wá ní, idíní ndişí méngi ledre máa wo bi ondú 'bi Yúda e iliní gi ro 'di?”

¹⁵ Simi bi 'buzé e ndikiní zée ní, 'dodoní zíze tí za mbá lorụ ga bi Lomo i'bí zíze Yúda e ní. 'Yi máa yée ga bi ndikiní yée simi ngíti kúfú ndaní Yúda e wá ní, ndişizé kóo lúru yée káa do 'yi lúyú ledre e gi zía bi menginí eyé ledre kací lorụ bi Lomo i'bí zíze wá ní. ¹⁶ Nda gi 'dá'ba zíze óguzé ówoyéme a kídí, í'i, 'yima'dí utúasá ené

ídí mbigí 'yì 'bì Lomo gí zía bì ndìsì méngì ledre e òdù kací lorù bì Lomo i'bí zíze ní wá, yì ené òdù togù 'yì ñgunḡu ledre Kírésìto Yésu go. Née sì ledre bì ñgunḡuzé ledre Yésu gí zía ní, gí do bì zíze ídíze mbigí 'yì ga bì 'bì Lomo ní.

¹⁷ Gí zía bì ootomozé lorù ezé 'bì Yúda e kenée zíze ñgunḡu ledre Kírésìto ní, zì ngíti géyì 'yì ezé e lúrú zée káa do 'yì lúyú ledre e. Ma'dú, ñgunḡu ledre 'bì Kírésìto, oto zée go káa do 'yì lúyú ledre e? Ranga, éyì ndaá kenée wá. ¹⁸ Mááyí ídí 'yì lúyú ledre togù máotoómo mbigí 'dódo ledre bì 'bì Lomo ní go, zíma ndá'bamá kpá té méngì ledre kací ondù 'bì lorù ezé 'bì Yúda e bì kóo máotoómo go ní.

¹⁹ Símì bì kóo mángúnḡu aka ledre 'bì Kírésìto wá ní, lorù ezé 'bì Yúda e ñ kóo òdù ne kí ledrené zíma owóowó. Gí zì kéyì née zíma ówo a máyá mándá mbigí 'yì 'bì Lomo wá. Bì ba ní, ledre 'bì lorù ezé ndaá 'bì ené lolù lá òdù ne zíma owóowó wá, mándìsì nda méngì yì amá go òdù éyì ga bì Lomo ili yée ní. ²⁰ Míméngì ledre ga bì kóo mándìsì méngì yée 'dá'dá ngára ndaní bilámáye wá ní, miúyu Kírésìto Yésu do mĩngbúnḡbu kágá ufuoyó yée go mbá gí zía mángúnḡu go kídí ñ Owú 'bì Lomo, mááyí nda go mbigí 'yì ené. Mándìsì nda go méngì òdù ledre ené gí zía oto 'búma go zía úyuné gí romá. ²¹ Sómúsé kídí bilámá ledre bì Lomo méngì zíze zía yómo zée née gí zía bì ndìsìzé méngì ledre kací ondù 'bì lorù ezé 'bì Yúda e ní? F'i, ndaá 'bì ené gí zì ledre née wá. Yì ené gí zía bì 'búze ñ doa kíngaya ní. Máási amá gí ro bilámá ledre bì

mengì zíma née wá. Idí yaá lorù ni yómozé e ne yá, káa bi umbu bi kóo Kírésìto uyu wo ní moko ndaá simì a wá.

3

Lorù bi Lomo i'bí ní yomo ené 'yì wá

¹ Áko, sée 'yì ga bi 'bi Galatíya ní, méngìsé keyì káa zí éyì bi ówosé ledre wá ní gi zí 'di? Ambí londo sée ne? Tí bi kóo 'dodozé ledre gi ro Kírésìto Yésu go zise fúó kídí ufuní wo do m̀ngb̀ngbu kágá gi rosé ní. ² Úkusé aka zíma, sómù ledre esé ni kídí Lomo i'bí kóo 'Dówùne simisé gi zía bi ndìsìsé méngì keyì kacì lorù bi Lomo i'bí zize Yúda e ní? f'ì, yì ené gi zía bi ng̀ng̀usé ledre Kírésìto bi 'dodozé zise ní. ³ Rífusé m̀rifu, zise óyó sogosé zí 'Dówù Lomo bi ndìsìsé go lódù a ní, zise ndìsì lódù kacì lorù kídí gi do bi zise ómosé? ⁴ Kúrù ga bi rosé gi zí ng̀ti géyì 'yì e gi zía bi ng̀ng̀usé ledre 'bi Kírésìto ní, ilisé zía idíákáne lá goo rosé gbékpìne? ⁵ Lomo i'bí 'Dówùne simisé zise ndìsìsé méngì m̀ngb̀uroko ledre e kíe née gi zía bi ndìsìsé méngì keyì kacì lorù bi 'bi Yúda e ní? f'ì, yì ené gi zía bi ng̀ng̀usé ledre Kírésìto bi 'dodozé zise ní.

⁶ Ídísé óto ledre ba simì dosé, “Abarayáma útúásá kacì komo Lomo káa do m̀bigì 'yì yì ené gi zía bi ng̀ng̀u ledre 'bi Lomo ní.” ⁷ Ídísé ówo a bilámáne kídí 'yì ga bi za mbá ng̀ng̀uní ledre 'bi Lomo go ní, niyí go owù ga bi 'bi Abarayáma ní simì Lomo. ⁸ Nì kóo go miékéne 'desì simì

miéké kúrú Lomo kídí, 'yì ga bi niyí zí Lomo kí ledreyé owóowó káa do mbigí 'yì ené e ní, òyú yé ga bi ñgunṅuní ledre 'bì Lomo go ní. Káa zí bì kóo Lomo ma'dáa uku zí Abarayáma ní kídí, “Mááyí í'bí úndru zí ríki kúfú 'yìma'dí e do sogo káṅgá mbá kpurú gí simiyí.” ⁹ 'Yì ga bi za mbá ñgunṅuní ledre 'bì Lomo go ní, Lomo ni í'bí úndru zíye káa zí bì kóo i'bí úndru zí Abarayáma ní.

¹⁰ 'Yì máa yé ga bi i'bíní 'bì eyé royé òyú ndìsì méngì ledre kací lorù bi Lomo i'bí zí Yúda e gí do bi zíye útúásáye kací komo Lomo ní, utúasání eyé méngì lorù ga gére née mbá wá. Gí zí kényí née, Lomo ni í'bí 'do'dó royé. Káa zí bì ni miékéne simi miéké kúrú Lomo kídí, “'Yì bi méngì ledre kací lorù ga bi miékéye simi miéké kúrú Lomo née mbá wá ní, Lomo ni 'dó'do wo bisinyíne ní.” ¹¹ Owoyemezé go bilámáne kídí, 'yìma'dí utúasá ídí mbigí 'yì 'bì Lomo kí méngì kényí kací lorù bi kóo i'bí zí Yúda e ní wá, gí zía “Mbigí 'yì amá e niyí ndíki trídri bi za fí ní gí zía ñgunṅuní ledre amá go ní.” ¹² 'Dí'bi lorù bi Lomo i'bí zí Yúda e kí ledre ené owóowó ndáa 'bì ené mbigí m̀isi'di 'bì ṅunṅu ledre 'bì Lomo wá. 'Yì ené ṅunṅu ledre 'bì Lomo ni óto 'yì ne kí ledrené owóowó. “'Yì bi ili zíne útúasáne kací komo Lomo káa do mbigí 'yì ené gí zía bi née ndìsì lódú kací lorù ní yá, idí ndìsì méngì ledre ga bi lorù ili yé ní kí m̀imbé'dené mbá.” ¹³ Umbu bi kóo azé úyu a gí zí Lomo gí

3:8 3:8 Dosì éyí e 12:3, 18:18, 22:18 **3:10** 3:10 Gbre lorù 27:26

3:11 3:11 Abúkúkú 2:4 **3:12** 3:12 Léví 18:5

zía bi utúasázé lúró bi kací lorú bi Lomo i'bí ní bilámáne wá ní, Kírésito 'di'bioyó gi komozé go, uyu nda kóo go ne do bi kacíze. Ni miékéne kídí, “Mimbé'dekesí 'bi Lomo ni nda ídí go ro 'yí bi niyí úfu wo do mingbúngbu kágá ní.”
¹⁴ Simi bi Yésu uyu do bi kacíze 'yíma'dí e ní, zí úndru bi kóo Lomo i'bí zí Abarayáma ní báyiné ndéréóguné gi zí kufú 'yíma'dí e do sogo káṅgá za mbá gi zía bi ṅṅuguzé ledre Kírésito Yésu ní. Zí 'Dówú Lomo bi Lomo uku ledrea ní ógu ndísiné simizé.

Miyéme ledre 'bi Lomo

¹⁵ Owú 'bi Babá e, máúku aka zise kací miméngí ledre 'bi 'yíma'dí e, sómúsé togú 'búmiowú yeme ledre go zí owú 'bi ené, zí 'búmiowú máa née go úyuné ní, ngíti 'yí gi 'dí sogo ni ógu 'dí'bioyó ledre née togú 'dí'bi ngíti ledre ésí a simi a? 'í, éyí utúasá méngí roné kenée wá. Ni gi ro ledre bi Lomo yeme ní kenée. ¹⁶ Kpá kenée, Lomo yeme ledre go i'bí úndru zí Abarayáma kí ngúru owú gi dongará bulúnduga owú ga bi gi simi kufú Abarayáma ma'dáa ní. “Ngúru owú” bi Lomo uku ledre a née ni “Kírésito.” Ndaá 'bi ené Yúda e wá. ¹⁷ Ba éyí bi máíli zise ówoyéme a gi simi ledre bi kóo Lomo yemeomo zí Abarayáma ní. Do kací a mengí kóo simibi míya eso, cíkérí a doa sokó (430), zí Lomo kóo i'bí lorú zí Músa. Bi kenée ní, lorú bi kóo Músa ekéomo née, roko'bu a ndaá zía 'dí'bioyó miyéme ledre bi Lomo yeme

3:13 3:13 Gbre lorú 21:23 **3:16** 3:16 Dosí éyí e 12:7, Dosí éyí e 13:15, Dosí éyí e 24:7

zí Abarayáma ní wá. ¹⁸ Ndásé sómú lúyú ledre kídí, Lomo ni í'bí úndru bi ni trɪdri ní zise gi zía bi ndísisé 'dí'bi sílise ro lorú ndá ní wá. Yí ené gi zía Lomo ma'dáa yemeomo yí ené ledre máa née ne kú kenée. Née sí ledre bi zía úku a zí Abarayáma gi roa ní. 'Yí bi ni 'dí'bióyó miyéme ledre 'bi Lomo née ní ní ndaá.

¹⁹ Sara togú Lomo yeme kóo ledre go kenée ní, i'biogú nda kóo lorú zí Músa éké a gi ro 'dí? Lomo kasa kóo maláyika ené ógú úkuí'bí lorú née zí Músa éké a gi do bi zí lorú ma'dáa ndísiné 'dókó zée gi zía zée 'yíma'dí e ndísisé lúyú kací kadra za mbá. Lorú máa née ni ndísi 'dókó zée gi ro zize ówo ma'díi ledre gi simi sɪndí kadra bi bulúndu Abarayáma Kírésito ni ógú dongaráze, zía nda ndísiné 'dódo ma'díi ledre e zize ní. ²⁰ Lomo kasa ené kóo ngíti 'yí do bi kacíne idí ndéré úku ledre zí Abarayáma kídí née yeme ledre go zía ní wá. Lomo ñyí yí ené cù ne úku ledre kídí, “Abarayáma, máyéme ledre go zíyí.”

²¹ Ndásé sómú lúyú ledre kídí, lorú bi Lomo i'bí zí Músa éké a ní ni nda go ne do bi kací miyéme bi ledre bi kóo Lomo yeme zí Abarayáma gi ro í'bí úndru zí kúfú 'yíma'dí e za mbá ní wá. Í'i, ndaá kenée wá. Lorú née ndaá kpá gi ro zía óto zée zize útuásáze kací komo Lomo gi ro trɪdri bi za fí ní wá. ²² Ni miékéne simi miéké kúrú Lomo kídí, “Zée 'yíma'dí e za mbá, azé milákazé simi ká'dá 'bi milúyú ledre e.” Nda gi zí ledre née ní, zía yéme ledre kídí, née ni yómo zée gi simi umbu 'bi lúyú

ledre 'búó togú ñgunḡuzé ledre Kírésìto Yésu go.

²³ Simi bi kóo ñgunḡuzé aka ledre Kírésìto wá ní, azé kóo mbá mìlákazé simi ká'dá 'bi mìlúyú ledre e. Loru ñi kóo fú lá ndìsì kú'du sîlîne rozé kídí ndazé mêngì lúyú ledre e wá. Omozé karaba ba gi zía bi Kírésìto oḡu go, ñgunḡuzé ledre ené nda go ní. ²⁴ Loru ndìsì 'bi ené kóo 'dódo zíze lá duḡu misi'di. Nda té simi bi Kírésìto oḡu, zíze ñḡunḡu ledre ené ní, karaba utúásázé go kací komo Lomo káa do mbigí 'yì ené e. ²⁵ Mbófo éyì gi zía Kírésìto oḡu go líkpíoyó zée gi simi ká'dá 'bi mìlúyú ledre e. Loru ku'du lolu sîlîne rozé fú lá kídí azé 'yì lúyú ledre e wá, gi zía ñgunḡuzé ledre 'bi Kírésìto go.

Mbigí owù ga bi 'bi Lomo ní

²⁶ Lúrúsé aka, gi zía bi ñḡunḡusé ledre Kírésìto Yésu go ní, utúásásé kací komo Lomo go káa do owù 'bi ené e. ²⁷ Gi zía bi kóo ñḡunḡusé ledre Kírésìto ma'dáa ní, née sî ledre bi do í'bí babatiza zise gi zía ní. Gi ro do ówo a mbá kídí ásé go mbigí 'yì ené e, ndìsìsé go mêngì duḡu ledre ga bi 'bi ené e ní. ²⁸ Nda gi ore, azé do komo Lomo go duḡu owù 'bi ené e. Ngíti éyì ndaá lolu íri, yaá wo ba ñi 'bi ené gi simi ngíti kífú kpí, togú wo ba ñi 'bi ené Yúda, ba 'bi ené gbékpí kára, togú wo ba 'bi ené ya'dá 'yì, togú 'yì bi kí ro doné togú mbú owúkúlú ní wá. Éyì ndaá lolu íri kenée wá gi zía ñḡunḡusé ledre Kírésìto Yésu go, ásé go duḡu éyì kîé'do simi Lomo. ²⁹ Gi zía bi ñḡunḡusé ledre 'bi Kírésìto go ní, ásé nda go kpá bulúndu Abarayáma simi Lomo. Ásé ómo gi

simi umbu mbá káa zí bi kóo yeme go kenée zí Abarayáma ní.

4

¹ Gi ro zíse ówoyéme ledre née bilámáne, mááyí aka úku lìlì ledre zíse gi ro owú 'bi 'be. Togú 'bụ a uyuomo wo ni aka lá cúku'dée, abú éyí ga bi 'bi 'bụ a ní niyí tí 'bi ené yá, gi zía bi ni aka cúku'dée ní, ni aka yí ené káa zí owúkúlú ní. ² Owú née ngíti 'yí ni aka ndịsị lúru bi kací a ne, gi simi sịndị kadra bi 'bụ a yéme zí owú née útúásáne 'dí'bi 'be ní, zía nda 'dí'bi 'be.

³ Do sogo kángá ba odóngerị zée kenée, káa zí 'yí bi 'di'bigaganí wo mi'dí'bigága ní gi ro zíze ndịsịzé méngi duú ledre ga bi ili yée ní. ⁴ Simi bi sịndị kadra bi kóo Lomo oto utúasá nda go ní, zí Lomo kásaógụ mbigí owú 'bi ené do ndíkiógụ wo káa do 'yíma'dí dongará Yúda e bi kóo Lomo i'bí lorụ zíye ní. ⁵ 'Bụ a Lomo kasaogụ wo lálaógụ zée gi sị sịlì lorụ 'bi Yúda e gi ro zíze ídize mbigí 'yí ené e. ⁶ Gi zí kényi née ní, sée mbá, ídísé ówo a kídí ásé go mbigí 'yí ga bi 'bi Lomo ní ma'díi, gi zía kasa 'Dówúne go ógụ ndịsịné simi mimbé'dezé 'dódo Lomo zíze gi ro zíze ówo wo káa do 'Buzé. ⁷ Gi zí miyéme ledre 'bi Lomo gi rozé, ndásé lolu owúkúlú e wá, ásé go owú 'bi ené e, bilámá ledre ga bi ndịsị méngi yée zí 'yí e ní, ni kpá méngi yée zíse.

Ídísé kpá fú ídí mbigí 'yí ga bi 'bi Lomo ní

⁸ Simi bi kóo ngára ówoyémesé aka ledre gi ro mbigí Lomo wá ní, ndịsịsé aka kóo íni ini zí

lomo ga bi ngará ndaní mbigí Lomo wá ní. ⁹ Bi ba ní, ówoyemesé Lomo go káa do mbigí 'Buse, áse zía go kí ledresé owóowó káa do mbigí owú 'bi ené e gi zía 'di'bi sée go zíne. Sara ílisé óyó sogosé zía, zise ndá'basé méngi bicayi ledre 'bi lomo ga bi ngará ndaní mbigí Lomo wá ní gi zí 'di? ¹⁰ Ngíti géyi 'yi e ukuní zíma kídí ndá'basé yi esé go drú ndisi méngi ondú ga bi, óto úndru mikánda éfé kí ngíti géyi sílì ga bi simi 'dú'du 'bi éfé ní nda kpá kí ngiti géyi mingburoko ayímbi ga bi kaci ondú 'bi Yúda e ní. ¹¹ Éyi bi méngisé née oto máa go zíma ídíma kí mongú sómúsimi gi zí ledre bi méngisé née. Ngiri mengi máa gi zía, máili zí mongú 'dódo ledre bi kóo má'dódo zise íri ní ndéréne gbékpíe wá.

¹² Owú 'bi Babá e, mángúngú romá zise, ídíse ótoómo ledre 'bi ndisi óto úndru ondú bi 'bi Yúda e ní 'dá'ba, zise ídíse káa zí máa ní gi zía mándá 'bi amá miódóngérimá kí ondú 'bi Yúda ga gére née wá, mááyí nda go káa zí bi kóo áse 'dá'dá ní. Bisinyí ledre ndaá dongaraze kése wá.

¹³ Ówosé bú bilámáne simi bi kóo máogu 'dódo bilámá ledre 'bi Kírésito zise íri ní, simi sanáma ndaá kóo bilámáne wá. ¹⁴ Abú miídíma bi kóo kí ndiyá dongaraze íri née ni kóo zise mongú úzu éyi yá, zise kpá fú 'dí'bi máa simi sümü kí sílìse sokó. Zise ídíse kí rokinyi gi romá káa zí maláyika, togú kenée wá, nda káa zí éyi bi mááyí go za cú Kírésito Yésu ní. ¹⁵ Máowo kóo bú bilámáne kídí simi sindí kadra bi kóo née, togú ya ídíse kóo útú ku pho'du gi romá, áse kóo tí geré méngi a kenée. Bi nda ba ní, éyi ndaá 'bi

ené lolu kenée wá, bilámá ledre née leli nda gi zí 'di? ¹⁶ Óyósé nda máa karaba go káa do ezeokóse ba gi zía bi mándiṣi 'dódo mbigí ledre zise ní?

¹⁷ 'Yi 'dódo ledre ga gére née oguní ndiṣi úku bilámá ledre ga gére née zise za mbá gbékpíe, iliní tí lá lóndo séé. 'Dódo ledre eyé ga gére née ndaní eyé ma'díi 'dódo ledre e wá. Iliní tí lá gi do bi zise ótoómo 'dódo ledre amá, zise lányáse ro 'dódo ledre eyé. ¹⁸ Utúasá miútúasá zí mimbé'desé ídine 'dága gi ro méngi bilámá ledre e, abú simi sɛndí kadra bi ndazé kése do bi kéri a wá ní. ¹⁹ Owú 'bi amáa e simi Lomo, mái'bí ándá kpá romá go zí 'do'dó gi ro 'dódo ándá ledre 'bi Lomo zise 'búó togú málúru kídí 'dí'bisé Kírésito go ngiri do mimbé'desé. ²⁰ Má'dí'bi mimbé'demá yáa do sɛlɛma gi rosé. Ni kóo ídí bilámáne togú azé kése ba do bi kíe'do, káa bi máútúasá úku ledre zise o'buó'bu káa zí ba wá.

'Yi ga bi iliní fú lá ídí sɛ sɛlɛ loru ní

²¹ Séé ga bi 'dí'bisé loru bi Músa ekéomoní zí Yúda e ndá do sɛlɛse ní, ówosé ini ledre gi simi a bú, uku yaá 'di? ²² Miéké kúru Lomo uku kídí, Abarayáma ndiki kóo owú e gbre. Ngúru a mbágáa ni kára 'be. Ngúru a mbágáa ni 'bi ené gi 'dí sogo owúkulu. ²³ Owú máa wo bi mbágáa ni 'bi ené gi 'dí sogo ní, ndikiní 'bi eyé wo kí sómú ledre bi gi zí 'yima'dí ní. Wo bi mbágáa ni kára 'be ní, ndikiní 'bi eyé wo gi zía Lomo yemene kenée.

²⁴ Kará ga bi gbre née, Agára kí Sára, ledre ga bi gi royé ní 'dodoní misi'di ga bi gbre niyi

miyéme ledre 'bi Lomo gi ro 'yi ené e ní. Miyéme ledre bi kóo Lomo i'bí zí Músa do Landa bi kí ìrìné Sináya ní, owú ga bi 'bi Agára niyí 'bi eyé mbá káa zí 'yi ga bi niyí sí sǐlǐ lorú ní, gi zía mbágáye ni owúkúlú. ²⁵ Ledre gi ro Agára 'dodo ledre gi ro Landa bi kí ìrìné Sináya ní. Landa née ni simi káṅgá bi ndoloní Arábiya ní, ni cé káa zí Yerusaléma bi do sogo káṅgá ona ní. Gi zía 'yi ga bi 'bi Yerusaléma ní, lorú ni ne kí roko'buné doyé. ²⁶ Sára bi ni 'bi ené kára 'be ní, ni 'bi ené go káa zí mikánda Yerusaléma bi ni óḡu gi komo ere ní. Zée ga bi ṅuṅguzé ledre Kírésito go ní, azé go mbá owú 'bi ené e ndazé lolú sí sǐlǐ lorú káa zí owúkúlú e wá. ²⁷ Ledre ba ni kpá miékéne simi miéké kúrú Lomo kídí,
 “Bi eme royí mu yi kára mikoto,
 Ídí mu yéyeyí 'dága kí rokinyi
 abú ndíki eyí owú kú wá.

Áyí ndíki tú'dú owú e
 rómo kára bi tonó ndíki owú e go gi zíyí
 'dá'dá ní.”

²⁸ Bi ba ní owú 'bi babá e, azé go owú ga bi 'bi Lomo ní gi zía Lomo ma'dáa yeme kóo ledre née go kú kenée 'desí kpá káa zí bi kóo yeme ledre gi ro Isáka zí Sára ndíki wo zí Abarayáma ní. ²⁹ Simi bi kóo owú 'bi Abarayáma ga bi gbre née niyí aka nzéré, zí wo bi kóo mbágáa ni gi 'dí sogo owúkúlú ní, i'bí 'do'dó ro owú máa wo bi ndikiní wo kací miyéme ledre 'bi Lomo simi roko'bú 'bi 'Dówú Lomo bi mbágáa ni kára 'be ní. Ni karaba zíze kpá kenée, 'yi ga bi gi 'dí

sogo ní ndịsiní 'dó'do zée 'yì ga bi 'bì Kírésìto ní m'ídodo. ³⁰ Owù 'bì Abarayáma ga bi gbre née, miéké kúrú Lomo uku 'bì ené gị royé yaá 'dì? Miéké kúrú Lomo uku kídí, “Ídí ógóóyó kára owúkùlù née kí owù 'bì ené née gị 'be gị ona 'dá'ba. Máílì zì owù gị simì kára owúkùlù née karanée ífi simì éyì sílíyì kí wotíma Isáka wá.”
³¹ Gị zì kényì née ní owù 'bì babá e, máúku zise kídí ndazé ezé owù ga bi mbágáze nì owúkùlù ní wá. Azé yì ezé gị simì kára bi nì mbigí kára 'be ní.

5

Idízé lánýá òwù ro ledre 'bì Kírésìto

¹ Máúku zise owù 'bì babá e, Kírésìto uyu gị ro 'dì'bióyó zée gị sị roko'bu 'bì lorù. Káa zì bi goó kenée ní, idízé lánýá òwù ro ledre 'bì Yésu káa bi azé fú ídí sị lorù ke.

² Máúku zise ma'díí, togù ótosé komosé fú lá gị ro ledre 'bì útú ngburu gị do bi zise útúásásé kací komo Lomo káa do mbigí 'yì ené e yá, umbu bi kóo Kírésìto uyu do m̀ngb̀ngbu kágá gị rosé ní, moko ndaá simì a zise wá. ³ Mááyí kpá úku ándá a zise, togù 'yì ya née ili útú ngburu té kí kací lorù yá, idí ndịsị méngị ledre ga bi lorù uku yée ní za cé. ⁴ Sée ga bi ilisé ndịsị méngị ledre òwù kací lorù gị do bi zise útúásásé kací komo Lomo káa do mbigí 'yì ené e ní, ídísé ówo a bilámáne kídí óyósé sogosé go zì Kírésìto, trịdri bi Lomo yemeomo gị rosé ní, ndaá lolù 'bì esé wá. ⁵ Gị zía 'bì ezé ní, 'Dówù Lomo 'dodo yeme

go zíze bilámáne kídí togú sɨndí kadra utúasá go yá, azé útúasá ídí mbigí 'yí ga bi 'bi Lomo ní gí zía ɳuɳguzé ledre Kírésito go. ⁶ Yí 'yí bi ɳuɳgu ledre Kírésito Yésu go ní, togú útú go nɳburu togú útú wá, née ndaá 'bi ené mongú ledre zí Lomo wá. Éyí bi ni kí ledrené owóowó ní, yí ené ledre 'bi Kírésito bi ɳuɳgusé, zía óto sée zíse ndísisé óto 'bú lafúse ní.*

⁷ Málúru, 'dí'bisé kóo ledre 'bi Kírésito bi 'dodoní zíse ní go kíngaya ndísi lódú a, sara ambí lónodo nda sée ne, zíse óyó sogosé zí mbigí 'dódo ledre ní? ⁸ Sómú ledre bi 'bi óyó sogo 'yí zí mbigí 'dódo ledre ní, ogú ené gí zí Lomo wá. Gí zía Lomo ma'dáa ndolo sée née gí ro zíse ɳuɳgu ledre Kírésito. ⁹ Bisinyí 'dódo ledre ni káa zí kidri ní. Ni óto ngáká esí kíé'do zía ényené. Zí ngáká esí bi kíé'do née nda óto tú'dú lafúne e zíye ényeyé mbá. ¹⁰ Gí zía ɳuɳgusé ledre Ngére Yésu go, máówo bú kídí ledre bi mááyí úku a ba áse úwú a. 'Yí bi ndísi sínýi dosé née, karanée 'dá'dá íri Lomo ni 'dəcí nɳbanga roa bisinyíne.

¹¹ Owú 'bi Babá e, ídí mándísi ba kóo fú 'dódo ledre gí ro útú nɳburu yá, káa bi 'yí e 'do'doní máa ba wá. Ledre bi kóo má'dódo zí 'yí e ní, ni dujú wo bi kídí Yésu uyu kóo do mɳngbúngu kágá gí ro 'yíma'dí e, 'yí e idíní ɳuɳgu ledrea gí ro zíye ómoyé ní. Née éyí bi oto Yúda e zí mimbé'deyé ésíne ní. ¹² Áko, 'yí ga bi ndísiní

* **5:6** 5:6 Ónzó wo nɳburu: Lomo i'bí lorú zí Abarayáma kídí togú Yúda e ndikiní míkanda owú go, owúo'do yá, ídí mɳngí 'dəcí sílì ñnyí doa ota do ónzó wo nɳburu gí ro zía ídíne mbigí 'yí 'bi Lomo.

sínyi dosé kídí, útú ngburu emesá, útú ngburu emesá ní, ndaá kóo ídí zíye dujú útú ngburu nées wá, 'be kóo zí Lomo í'díoyó yée gi simi bongó mií'díoyó 'dá'ba gi do bi zíye ídíákáye lá woróye kenée.

¹³ Owú 'bi Babá e, Lomo 'di'bioyó sée gi simi kurú lorú 'bi Yúda ga gére nées go, ásé nda go kí ro dosé. Ndásé lolú 'dí'bi bilámá ledre bi Lomo mengi zise nées ndisi mengi bisinyi ledre kie gi zi 'bú ledre bi dosé ní wá. Bilámá a, idisé oto 'bú lafúse e zise ndisisé inyi kasa zíye. ¹⁴ Lorú bi Músa ekéomo zise ní mongú ledre gi simi a ni wo bi uku kídí, "Ídí oto 'bú lafúyi e káa zí bi oto 'búyi kí royí ní." ¹⁵ Togú ndisisé kpá fú kí mengi okó dengbise yá, bilámá ledre utúasá ené lolú idíne dongarase wá, zí moko 'bi Kírésito úyuné gi dongarase.

'Dówú Lomo idi sáká sée ne

¹⁶ Máuku zise, idisé í'bí rosé ndisi mengi dujú ledre ga bi 'Dówú Lomo ni ndisi 'dódo yée zise ní. 'Bú ledre 'bi do sogo kangá ba ndaá lóndo sée zise luyú ledre wá. ¹⁷ 'Dówú Lomo nderení eyé do misi'di kíe'do kí 'bú mengi bisinyi ledre wá. 'Dówú Lomo bi simisé kpá kí 'bú mengi bisinyi ledre bi simisé ní, eyi ga bi gbre nées ndisini oró royé simisé. Gi zí keyi nées ní, utúasásé ndisi mengi bilámá ledre bi ilisé ndisi mengi a ní wá. ¹⁸ Togú ndisisé mengi dujú ledre ga bi 'Dówú Lomo ni ndisi 'dódo yée zise ní yá, moko esé ndaá lolú kí lorú bi kóo Músa eké ní wá.

19 Ga ba bisinyí ledre ga bi kí 'búne dozé ili zíze ndísi méngi yéé ní, só'do ro'yí kí 'yí bi ófúsé rosé kéne wá ní, ledre ga bi ndísiní 'dí'biógu dokuwu, ledre bi 'yí e ndísiní 'dí'biógu royé do sílìye ní, 20 óto úndru lomo ga bi yemení yéé kí sílì 'yí ní, ledre 'bi lóndú, kí méngi okó, bisinyí mimbé'de, mimbé'dekesi, sómú ledre bi 'yí oto lá gi roné ní, 21 óto 'bú éyí 'bi lafú 'yí e, kóyó, nda kpá kí ngíti géyí bisinyí ledre ga bi niyí bo ní. Mááyí kpá úku ándá a zíse, 'yí ga bi ndísiní méngi toso ledre káa zí ga gére ní, bi ndaá gi royé dongará 'yí ga bi Kírésito ni ídí Ngére doyé karanée ní wá.

22 Miméngi ledre 'bi 'yí ga bi kí 'Dówú Lomo simiyé ní ni káa, Niyí 'yí óto 'bú lafúye, niyí 'yí ga bi kí rokinyi 'bi Lomo do mimbé'deyé ní, niyí 'yí mimbé'de kidrí, niyí 'yí ga bi sómú ledre eyé ni bilámáne ní. Niyí 'yí útusimi, 'yí í'bí sílì zí lafúye e, kpá 'yí ndísi méngi cóngó ledre e. 23 Kpá 'yí ódro ndoo zí lafúye e, niyí 'yí ódó mimbé'deyé simi ledre e. 'Yí bi mengi ícì sí do bilámá ledre ga gére née go mbá kenée ní, utúasá lúyú ledre zí Lomo 'dècì ngbanga roa bisinyíne ní wá.

24 'Yí bi ngunḡu ledre Kírésito Yésu go ní, ufu oyó 'bú bisinyí ledre ga bi 'bi sága ba gi doné go za mbá. 25 Káa zí bi 'Dówú Lomo ni nda go simizé ní, idizé nda ndísi méngi dūú ledre ga bi 'Dówú Lomo ma'dáa ili zíze ndísi méngi yéé ní. 26 Ndazé ndísi mbófo rozé, zíze óto rozé rómo do lafúze e wá. Ndazé kpá ndísi óto mimbé'dezé bisinyíne ro lafúze wá.

6

Sáká lafú 'yì e simì ledre

¹ Owú 'bì Babá e, káa zí bì ásé 'bì esé go kí 'Dówú Lomo simisé ní, togú lúrúsé ngíti 'yì ní go lúyú ledre yá, ídísé ódro zía ndoo gí ro zise ótolúgu wo do misi'di 'bì Lomo. Simì bì ásé go kí ledre máa nées kenée ní, ídísé kpá 'bá'ba rosé bilámáne káa bì ásé lúyú ledre ke. ² Ídísé ndìsì sáká lafúse ga bì kí miówóowó ledre doyé ní misáká. Togú ndìsìsé go méngì kényì kenée, kídì ndìsìsé nées go méngì ledre ga bì Kírésìto ili yée ní.

³ Togú 'yì ya nées ní kí ledrené owóowó, tí bì ledrea ndaá 'bì ené owóowó wá ní, ndìsì nées lóndo roné kí roné. ⁴ 'Yì idí lúró 'bì ené míméngì ledre ené e, togú niyí bilámáye yá, zía nda ídine kí rokinyi. Tí lá ndaá óto ásé roné kí 'yì wá. ⁵ Idí kpá ndìsì méngì 'bì ené moko bì Lomo i'bí zía ní.

⁶ Togú 'yì ndìsì sáká yì do misi'di máa wo bì 'bì 'dódo ledre 'bì Lomo zíyì ní yá, ídì nda 'bì eyì sáká wo kí éyì máa wo bì ní bo do sílìyì ní.

⁷ Ndásé lóndo rosé wá, gí zía 'yì utúasá ené méngì fóló ro Lomo wá. Lomo ndìsì í'bí tákpásìlì zí 'yì té kací míméngì ledre ené. Lúrúsé aka lá, 'yì ó'do yáká ndìsì 'dí'bi té éyì bì o'do wo ní ndá'ba kíe 'be. ⁸ Togú 'yì ndìsì méngì bisinyí ledre gí zí 'bú bisinyí ledre ga bì doa ní yá, tákpásìlì ené ní idí umbu bì ní úyu a ní. 'Yì máa wo bì ndìsì méngì dujú ledre ga bì 'Dówú Lomo ndìsì úkuí'bí yée zía ne ní yá, Lomo ní í'bí trìdrì bì za fí ní zía káa do tákpásìlì. ⁹ Ndásé 'dó'dó kí méngì bilámá ledre zí 'yì e wá, gí ro karanée

kadra bi Yésu ni ndá'baógu simi a ní, zí Lomo í'bí tákpásílí ezé trıdrı bi za fı ní. ¹⁰ Togú ledre ni goó bo ili sáká éyí gı zıse yá, ídísé sáká a. Ídísé ndısi méngı bilámá ledre e kenée zı 'yı e za mbá. Kíngaya zı lafúse ga bi ıngunıni ledre Kírésıto go ní.

Odu kúrúma zıse

¹¹ Ledre ba máéké máa zıse, ídísé lúru lá kacı sılıma ga bi máéké mıngburokoné née.

¹² 'Yı ga bi ndısinı gága sée kídı ni mıútúásáne ídísé útú ngburu ní, gaganı sée née gbékpıe wá, ilinı gı ro zı Yúda e ídıye kı rokinyı kıye gı zıa ilinı eyé do 'dó'do yée gı ro ledre Kírésıto bi uyu do mıngbıngbu kágá ní wá. ¹³ Máuku ledre née kenée gı zıa yée ga bi ndısinı úku ledre kídı ídísé méngı ledre e kacı lorı 'bi ondu ní, kurı'buyé, mengını eyé kpá wá. Ilinı tí lá ídísé útú ngburu gı ro zıye ndısiyé mbófo royé kídı ıngıngúsé ledre eyé go. ¹⁴ Togú lá máa Páwulo ba yá, máılı amá mbófo romá gı ro éyı ga bi mándısi méngı yée ní wá. Éyı bi mámbófo 'bi amá Lomo gı roa ní duı Kírésıto Yésu Ngére ezé bi ufunı wo do mıngbıngbu kágá gı ro yómo 'yıma'dı e ní. Gı zı kėyı née, 'bú do sogo kángá ba ndaá domá wá, kpá káa zı bi 'búma ndaá doa wá ní.

¹⁵ Útú ngburu, togú útú ngburu wá, ndaá 'bi ené kı ledrené owóowó wá. Mongú éyı bi kı ledrené owóowó ní yı ené togú Lomo oyólo'bó 'yı go mıkándané gı zıa ıngıngı ledre Yésu go ní.

¹⁶ 'Yì ga bì ɲɔŋɔguní ledre ba go ní, Lomo idí kíye gí ro zíye ndísiyé bilámáye bisinyí ledre nda ndíki yéé wá gí zía niyí go mbigí 'yì ené e.

¹⁷ Máúku zíse tónóne karaba ndéréne 'dá'dá, 'yì ndaá lolu fú lá ndísi 'dó'do máa gí zí ledre ga bi mándísi 'dódo yéé ní wá. Ambá mbirí ga bi romá ba 'dodoní go kídí mááyí mbigí 'yì 'bi Ngére Yésu.

¹⁸ Owú 'bi Babá e, Kírésito Yésu Ngére ezé idí méngí bilámá ledre zíse gí do bi zíse ndísisé bilámáse. Idí kenée.

MIKÁNDA LORU 'BI LOMO KÍ DOSÍ ÉYÍ E
Baka: MIKÁNDA LORU 'BI LOMO KÍ DOSÍ ÉYÍ E New
Testament+

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baka

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

9ebc1b62-650d-5302-9391-27a31d140102